

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА І ПРАВА

*II Міжнародна науково-практична
конференція (заочна форма)
«Формування та перспективи розвитку
підприємницьких структур в рамках
інтеграції до європейського простору»*

Полтава 2019

УДК 330.15:334.723

ББК 65.291.5

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору» – Полтава, 2019. – 715 с.

У матеріалах конференції розглядаються аспекти методології і практики управління господарської діяльності підприємств в рамках інтеграції до європейського простору.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, фахівців практиків. Матеріали друкуються мовою оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

Голова організаційного комітету:

Махмудов Х. З. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Члени організаційного комітету:

Галич О. А. – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету економіки та менеджменту Полтавської державної аграрної академії.

Калашник О.В. – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Михайлова О.С. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Писаренко С.В. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Кальян О. С. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Мороз С. Е. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

ЗМІСТ

<i>Abraham Yulia</i> METHODS OF DETERMINING THE EFFECTIVENESS OF MOTIVATION IN THE ENTERPRISE	20
<i>Lukash S.M.</i> MODERN EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN THE PREPARATION OF ENTREPRENEURS	22
<i>Maistrenko K.Y., Yudicheva O., Samoylenko A.</i> COMMODITY ANALYSIS OF SPICES: CINNAMON	23
<i>Аванесян Г.М.</i> ПРАВОВА ДОКТРИНА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ	26
<i>Алексеевко А.Р., Чепусенко М.О., Лищенко М.О.</i> ОСНОВНІ МАРКЕТИНГОВІ СТРАТЕГІЇ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ТОВАРУ ТА НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ТОВАРНОЇ ПОЛІТИКИ В ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУРАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ	29
<i>Баворовська О. Б., Шегинський І.І., Грень Р.Т.</i> ПРОБЛЕМАТИКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	32
<i>Баган М.В.</i> КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НАСИЛЛЯ В СІМ'Ї НАД ДІТЬМИ	35
<i>Басова Ю.О., Губа Л.М., Гнітій Н.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ КЛАСИФІКАЦІЇ СУЧАСНОГО АСОРТИМЕНТУ СОСОК-ПУСТУШОК	37
<i>Бендас Ю.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОПРИБУТКУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ ДОВГОСТРОКОВИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ТВАРИННИЦТВА	40
<i>Берлінова Л.В., Кострикіна Н.Ф.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ РЕКВІЗИТІВ МАРКУВАННЯ ІГРАШКИ-БРЯЗКАЛЬЦЯ ТМ «LINDO»	42
<i>Більдій А. В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТАМИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	46
<i>Більський І.Б.</i> ПИТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА В ПРИКОРДОННОМУ РАЙОНІ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	50
<i>Богдан В.С.</i> ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ АГРАРНОЇ СФЕРИ	52
<i>Богомазова В.В., Шепель Н.Г.</i> ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	55
<i>Богословська Я. Р.</i> ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ТРУДОВОЇ ЕМІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	58
<i>Бойко О. С.</i> ОСОБЛИВОСТІ СПИСАННЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ЗА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ	61

ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ ПО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ

- Помаз Ю. В., Горонашній В. В.* ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ 492
- Помаз Ю. В., Помаз О. М.* ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ 495
- Пономарьова М.С., Лавдир В.Є.* МЕРЧЕНДАЙЗИНГ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЕФЕКТИВНОЇ ТОРГІВЛІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРШЕННЯ 499
- Поси́лаєва К. І., Поси́лаєв В. В.* АНАЛІТИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА 502
- Потанюк І.П.* СТРУКТУРА МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ 503
- Прилі́нко С.О.* БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК КРЕДИТІВ БАНКУ 508
- Пушак В.Я., Завербний А.С.* ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНУ 510
- Райтер Н.І.* АНАЛІЗ РИНКУ ПРОДУКТОВОГО РІТЕЙЛУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ 512
- Ратніков О.Ю.* КОМЕРЦІЙНА ЛОГІСТИКА 515
- Родченко С. С.* ЕТАПИ ЗДІЙСНЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ БАНКУ 518
- Романюк І.А.* СІЛЬСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ЯК ДЖЕРЕЛО ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ 522
- Романько Л. М., Дивнич О. Д.* ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ 524
- Рудич А. І., Бондаренко Я. Ю.* ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ: НАЦІОНАЛЬНІ ТА МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ 528
- Рудич А. І., Кужеленко С. О.* ВІДОБРАЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ 530
- Рябуха А.Ю.* ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПІДПРИЄМНИЦТВІ 533
- Сазонова Т. О., Вигівська І. А.* ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ КОНФЛІКТАМИ В ПІДПРИЄМСТВІ 536
- Світлична А.В., Галич О.А.* ЮРИДИЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА 540

На наше глибоке переконання, туристична діяльність агроформувань на селі є не тільки виробничо-економічною, але й творчою та конструктивною. Вона заслуговує на всіляку підтримку. Її додаткові мотиви можуть надати обґрунтовані системи управління, стратегії маркетингу та організаційно-економічні механізми господарювання, які використовуються на підприємствах.

Список використаних джерел

1. Ігнатенко М.М. Проблеми та перспективи розвитку сільського туризму в Україні. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького. Серія «Економічні науки»*. Т. 12, № 1 (43). Львів, 2010. С. 252-255.
2. Мармуль Л.О., Пінчук Т.А. Організація та розвиток аграрного туризму в регіоні: монографія. Херсон: Айлант, 2009. 168 с.
3. Романюк І.А. Розвиток сільського зеленого туризму в умовах необхідності диверсифікації сільської економіки. *Стратегічні напрями соціально-економічного розвитку аграрного сектору економіки України: колективна монографія*. За заг. ред. А.В. Руснак. Херсон: ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД», 2017. С. 299-307.

Романько Л. М.
 здобувач вищої освіти спеціальності 051 Економіка
 ступеня магістр
 Дивнич О. Д.
 к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства
 Полтавська державна аграрна академія
 м. Полтава, Україна

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах ринкових відносин більш ефективно функціонують ті суб'єкти підприємницької діяльності, у яких органічно поєднуються підприємницький й організаційний талант керівника з іншими ресурсами виробництва.

Виробництво валової продукції сільського господарства в Україні за 2010 – 2017 рр. коливалося на що вказують ланцюгові індекси приросту. Так, у 2017 р. порівняно з 2016 р. виробництво зменшилося на 3,2 %. Слід відмітити, що за 2013 – 2017 рр. частка сільськогосподарських підприємств у виробництві продукції сільського господарства збільшилася з 54 % до 56,4 %.

У структурі валової продукції сільськогосподарських підприємств стійке переважає продукції рослинництва – 77,3 %, відповідно на продукцію тваринництва припадає 22,7 % валової продукції (табл. 1).

Таблиця 1

**Динаміка вартості та структури валової продукції
сільськогосподарських підприємств України, 2013 – 2017 рр.**

Показники	Роки					2017 р. у % до 2013 р./ абсолютне відхилення , в.п.
	2013	2014	2015	2016	2017	
Продукція сільського господарства, млн. грн.	136590,9	139058,4	131918,6	145119	140535,2	102,9
у т. ч. продукція рослинництва	103127,8	105529,5	99584,7	113392,6	108601,1	105,3
питома вага, %	75,5	75,9	75,5	78,1	77,3	1,8
продукція тваринництва	33463,1	33528,9	32333,9	31726,4	31934,1	95,4
питома вага, %	24,5	24,1	24,5	21,9	22,7	-1,8

Джерело: розраховано автором за [1; 2; 3, 4, 5]

Досягнення запланованої ефективності виробництва будь-якої сільськогосподарської продукції вимагає постійного зіставлення понесених витрат і отриманих результатів.

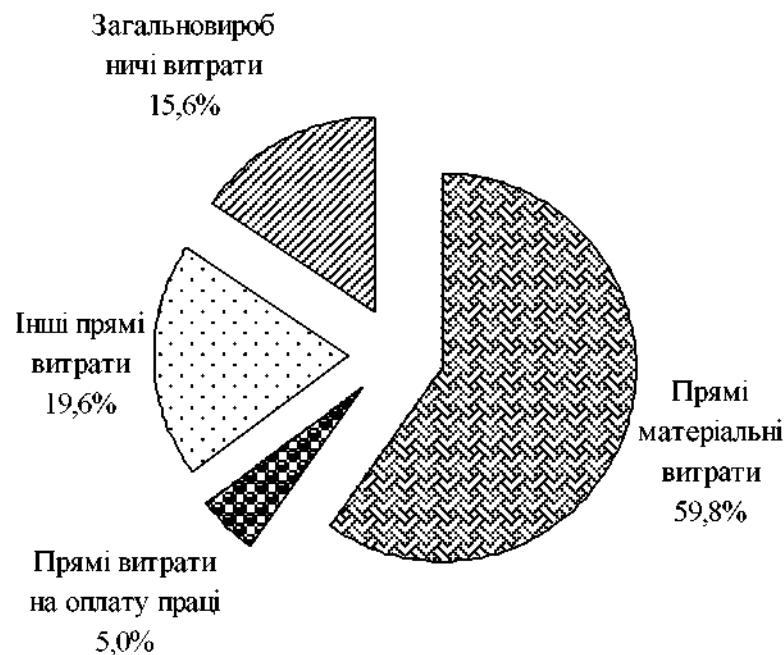

Рис. 2.2. Структура виробничої собівартості продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємства України за 2017 р., %

Джерело: розраховано автором за [6]

У структурі виробничої собівартості продукції сільського господарства у сільськогосподарських підприємствах України найбільшу питому вагу займають прямі матеріальні витрати – 59,8 %, у тому числі насіння та посадковий матеріал – 7,5 %, корми – 10,3 %, пальне і мастильні матеріали –

7,6 %. Серед інших прямих витрат вагоме місце займають витрати на орендну плату – 8,9 % та амортизацію – 4,7 %, а у загальновиробничих витратах значну частку займає оплата послуг сторонніх організацій – 7,2 %.

Основним показником, який характеризує фінансові результати діяльності є прибуток. Прибуток є показником, який залежить від обсягів і собівартості продукції. Збільшення прибутку відображає нарощування фінансових ресурсів та зростання фінансових результатів.

Таблиця 2

Фінансові результати діяльності сільськогосподарських підприємств України, 2013 – 2017 рр.

Показники	Роки					2017 р. у % до 2013 р./ абсолютне відхилення, в.п.
	2013	2014	2015	2016	2017	
Фінансовий результат до оподаткування, млн. грн.	15012,7	21495,9	101996,1	90122,1	78786,1	524,8
Підприємства, які одержали прибуток до оподаткування						
у відсотках до загальної кількості	80,3	84,8	89,0	88,4	86,7	+6,4
фінансовий результат, млн. грн.	26252,3	51744,1	127609,0	102788,8	92072,7	350,7
Підприємства, які одержали збиток до оподаткування						
у відсотках до загальної кількості	19,7	15,2	11,0	11,6	13,3	-6,4
фінансовий результат, млн. грн.	11239,6	30248,2	25612,9	12666,7	13286,6	118,2
Чистий прибуток (збиток), млн. грн.	14925,7	21413,4	101912,2	89816,3	78457,7	525,7
Підприємства, які одержали чистий прибуток						
у відсотках до загальної кількості	80,3	84,7	88,9	88,4	86,7	+6,4
фінансовий результат, млн. грн.	26186,6	51668,0	127525,5	102496,1	91764,1	350,4
Підприємства, які одержали чистий збиток						
у відсотках до загальної кількості	19,7	15,3	11,1	11,6	13,3	-6,4
фінансовий результат, млн. грн.	11260,9	30254,6	25613,3	12679,8	13306,4	118,2
Рівень рентабельності всієї діяльності, %	8,3	9,3	30,4	25,6	18,7	+10,4
Рівень рентабельності операційної діяльності, %	11,7	21,4	43,0	33,6	23,5	+11,8

Джерело: розраховано автором за [1; 2; 3; 4; 5]

Аналіз даних табл. 2 показує, що фінансовий результат до

оподаткування у сільськогосподарських підприємствах України у 2017 р. порівняно з 2013 р. зріс у 5,2 рази і дорівнює 78786,1 млн. грн.

При цьому питома вага підприємств, які одержали прибуток до оподаткування збільшилася на 6,4 в.п. і становить 86,7 %, відповідно частка підприємств, які одержали збиток зменшилася до 13,3 %.

За досліджуваній період чистий прибуток сільськогосподарських підприємств зріс у 5,3 рази і становить 78457,7 тис. грн., при цьому частка підприємств, що одержали чистий прибуток залишилася незмінною – 86,7 %.

Рівень рентабельності господарської діяльності збільшився на 10,4 в.п. і становить 18,7 %, а рівень рентабельності операційної діяльності збільшився на 11,8 в.п. до 23,5 %, що свідчить про підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва.

Вцілому по сільськогосподарських підприємствах України спостерігається підвищення ефективності виробництва як продукції рослинництва, так і продукції тваринництва. Так, рівень рентабельності виробництва культур зернових та зернобобових збільшилася на 22,6 в.п. і становить 25 %, ефективність виробництва насіння соняшнику – на 13,1 в.п. до 41,3 %, ефективність виробництва буряків цукрових – на 9,3 в.п і дорівнює 12,4 %. У рослинництві традиційно певний інтерес представляє аналіз рівня рентабельності виробництва двох стратегічно важливих для економіки будь-якого господарства сільськогосподарських культур – зернових і соняшнику. У тваринництві перспективним лишається виробництво молока, рівень рентабельності якого збільшилося на 13,8 в.п. до 26,9 %. У той же час виробництво великої рогатої худоби на м'ясо зі збиткового перетворилося на ефективне, рівень рентабельності якого склав 2,4 %. Рівень рентабельності свиней на м'ясо збільшився до 3,5 %, однак виробництво яєць у 2018 р. було збитковим, незважаючи на прибутковість у попередніх періодах.

Список використаних джерел

1. Сільське господарство України за 2013 рік. Статистичний збірник / за ред. Н. С. Власенко. Київ: Державна служба статистики України, 2014. 390 с.
2. Сільське господарство України за 2014 рік. Статистичний збірник / відповідальний за випуск О. М. Прокопенко. К.: Державна служба статистики України, 2015. 379 с.
3. Сільське господарство України за 2015 рік. Статистичний збірник / відповідальний за випуск О. М. Прокопенко. К.: Державна служба статистики України, 2016. 360 с.
4. Сільське господарство України за 2016 рік. Статистичний збірник / відповідальний за випуск О. М. Прокопенко. К.: Державна служба статистики України, 2017. 246 с.
5. Сільське господарство України за 2017 рік. Статистичний збірник / відповідальний за випуск О. М. Прокопенко. К.: Державна служба статистики

України, 2018. 245 с.

6. Витрати на виробництво продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах у 2017 році / Держ. служба статистики України. URL.: www.ukrstat.gov.ua. (дата звернення 15.01.2019).

Рудич А. І.

к. е. н. доцент, завідувач кафедри економічної теорії та економічних досліджень

Бондаренко Я. Ю.

спеціальність «Облік і оподаткування», СВО «Магістр»

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава, Україна

ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ: НАЦІОНАЛЬНІ ТА МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ

Власний капітал завжди вважався основним джерелом засобів для створення, існування і розвитку будь-якого підприємства. Панування капіталу в ринкових умовах вимагає нових підходів до бухгалтерського обліку та економічного аналізу його формування, раціонального і ефективного використання з метою забезпечення його приросту в інтересах власників (винагорода), держави (формування бази оподаткування), створення стабільності діяльності (формування резервів з прибутку), розвитку і розширення виробництва (за рахунок капіталізації прибутку).

Величина власного капіталу показує на скільки діяльність підприємства забезпечена власними, а не запозиченими джерелами фінансування. Розкриття інформації про стан і зміни власного капіталу у звітності дозволяє управлінському персоналу оцінювати фінансову незалежність підприємства і напрями подальших управлінських рішень, а користувачам – робити висновок про рівень майстерності менеджерів розпоряджатися ввіреними їм ресурсам та довіру інших суб'єктів господарювання. Недостатня розробленість методології бухгалтерського обліку елементів власного капіталу негативно впливає на результати формування і реалізації інвестиційних програм, ускладнює процес накопичення та інвестування, ускладнює формування достовірної інформації для зовнішніх і внутрішніх користувачів.

Необхідність в удосконаленні методики обліку власного капіталу підприємств виникає при переході до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Тому доцільним є проведення аналізу відмінностей у методичному забезпеченні обліку елементів власного капіталу підприємства за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та міжнародними стандартами фінансової звітності.

У Міжнародних стандартах фінансової звітності не міститься окремого стандарту, присвяченого саме питанням визнання та відображення у звітності власного капіталу та його складових. Методологічні засади обліку та